

Borging, uitwisseling en ontwikkeling van kwaliteit en expertise van cluster 2 in het onderwijs (primair onderwijs, voorgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs)¹

1. Inleiding

Al een aantal jaren wordt binnen het onderwijs en in de politiek het debat gevoerd over goed onderwijs aan zorgleerlingen. Kwaliteit en dienstverlening moeten parallel lopen met wensen van ouders en leerlingen en de verwachtingen op de arbeidsmarkt.

In 2008 verscheen de notitie Siméa – en passend onderwijs waarin Siméa aangaf hoe zij op deze ontwikkelingen zou inspelen. Eind 2009 startte Siméa met het implementatie traject om te komen tot invoering van budgetfinanciering voor het onderwijs aan auditief en/of communicatief beperkte leerlingen. De inzet daarvan was behoud van kennis en expertise voor een relatief kleine doelgroep leerlingen door een centrale financieringssysteem en inhoudelijke expertise borging op landelijk niveau.

Eind 2010 kwam de huidige regering met een bijgesteld invoeringstraject van Passend Onderwijs. De besturen van cluster 2 scholen worden geacht instellingen² te formeren. Door de overheid wordt in januari 2011 een forse bezuiniging op Passend Onderwijs van in totaal 300 miljoen euro aangekondigd. Vanaf het kalenderjaar 2013 treft deze bezuiniging ook de schoolbesturen van cluster 2. Het macro beschikbare budget voor onderwijs en begeleiding aan cluster 2 leerlingen gaat ruim 20% omlaag.

Het implementatie traject van Siméa om Passend Onderwijs in te voeren, de landelijke beleidsontwikkelingen op Passend Onderwijs en de bijstelling van het financieel kader maken een herziening van de eerdere notitie uit 2008 noodzakelijk. Waarbij de intentie onveranderd is: de implementatie van landelijke borging van kennis en expertise ten behoeve van het onderwijs aan en de begeleiding van leerlingen die doof, doof-blind, slechthorend zijn en/of ernstige spraak/taalmoeilijkheden hebben.

Het beleid van Siméa wordt in zeven thema's beschreven.

- a) bundeling van krachten
- b) Passend Onderwijs en het versterken van de preventieve zorg
- c) kwaliteit
- d) onderwijsarrangementen
- e) expertise
- f) ouderparticipatie en zeggenschap
- g) budgettering en bezuinigingstaakstelling

¹ Herziene versie van het document "Siméa – en passend onderwijs" verschenen in november 2008.

² De wet Passend Onderwijs spreekt van instellingen i.o. De schoolbesturen moeten voor november 2012 hierover uitsluitel geven aan de minister.

2. Cluster 2

Cluster 2 is een relatief klein cluster. Bij de verschillende cluster 2 instellingen zijn ruim 16.000 leerlingen ingeschreven. 42% van de leerlingen zit met een rugzakje op een reguliere school, 58% zit op een van de 53 speciale scholen (schooljaar 2009-2010). De cluster 2 instellingen die expertise en specialisme aanbieden, doen dit naar verhouding voor een groot geografisch verzorgingsgebied, met vaak veel (sub)regio's. Hierbinnen moeten afspraken voor Passend Onderwijs gemaakt worden. Ter illustratie: er komen ongeveer 80 regionale netwerken Passend Onderwijs PO en eenzelfde aantal voor het VO, terwijl er slechts twaalf besturen zijn die cluster 2 onderwijs en begeleiding aanbieden. Van deze twaalf besturen zijn er drie waarvan het verzorgingsgebied zich uitstrekt over vier provincies.

Dit betekent dat de cluster 2 instellingen hun middelen voor de regio's Passend Onderwijs moeten coördineren en afstemmen om goede samenwerkingsinitiatieven met het regulier onderwijs te kunnen realiseren.

Cluster 2 biedt onderwijs aan kinderen van drie (3) jaar (auditief beperkten) resp. vier (4) jaar (communicatief beperkten) tot en met 20 jaar die voldoen aan de Regeling Indicatiecriteria. De kinderen met een communicatieve beperking kunnen met instemming van de inspectie ook voor het vierde jaar worden toegelaten. In de praktijk is dit meestal een half jaar. Bij de invoering van de Wet op het Passend Onderwijs per 1 augustus 2013 vervalt de ministeriële regeling Indicatiecriteria. De instellingen die verantwoordelijk worden voor het toelaten van leerlingen blijven voorlopig gebruik maken van de stoorniscriteria, zoals verwoord in de bestaande regeling. Een belangrijke, nieuwe voorwaarde voor extra zorg betreft de vast te stellen specifieke extra onderwijsbehoefte van de leerling.

Er moet veel veranderen binnen de indicatiestelling. Vereenvoudiging, snelheid, zorgvuldigheid en onafhankelijkheid zijn voor Siméa uitgangspunten.

Siméa heeft ervoor gekozen om dit thema in twee deelprojecten: "Toelaten tot handelen" en "Onderwijsarrangementen" verder uit te werken. De kaders stellende nota's van deze projectgroepen zijn inmiddels door het bestuur van de Stichting Siméa in oktober 2011 vastgesteld.

Wetenschappelijk onderzoek en nieuwe wetenschappelijke inzichten zijn van groot belang om de indicatiecriteria up-to-date te houden. Siméa overlegt met ouder/cliëntenorganisaties als er veranderingen gewenst zijn in het pakket indicatiecriteria.

In mei 2011 heeft het Siméa bestuur drie interne documenten vastgesteld, die leidend zijn voor de dagelijkse praktijk. De kwaliteitsindicatoren maken integraal onderdeel uit van de beschrijving van de onderwijsarrangementen.

- Procesbeschrijving en kwaliteitsindicatoren voor het onderwijs aan dove en slechthorende leerlingen
- Procesbeschrijving en kwaliteitsindicatoren voor het onderwijs aan leerlingen met ESM
- Procesbeschrijving en kwaliteitsindicatoren voor het onderwijs aan leerlingen met een meervoudige beperking in cluster 2

In oktober 2011:

- Extra kwaliteitsindicatoren voor het onderwijs aan leerlingen met een Communicatieve of auditieve beperking in combinatie met een Autismspectrumstoornis (ASS)

Beleidsthema's

a) Bundeling van krachten cluster 2

Siméa onderschrijft de uitgangspunten voor Passend Onderwijs. Iedere leerling heeft recht op een passend onderwijs(zorg)-arrangement. Toetssteen voor Passend Onderwijs is of in de praktijk de leerling daadwerkelijk centraal staat en een passend arrangement krijgt, omdat er sprake is van een specifieke extra onderwijsbehoefte van de leerling als gevolg van zijn beperking.

Door krachten te bundelen in Siméa kan schaalgrootte worden bereikt. Dit maakt borging, uitwisseling en verdere ontwikkeling van kwaliteit en expertise mogelijk. Het lange termijn perspectief voor cluster 2 is leidend voor de gewenste aanpak.

De gezamenlijke besturen bundelen hun krachten om met elkaar een aantal cruciale resultaten voor de doelgroep van cluster 2 te realiseren. Deze resultaten zijn:

Resultaten

- De cluster 2 instellingen voldoen aan de wettelijke taken.
- Het onderwijs aan cluster 2 doelgroepen is toekomstbestendig ingericht. De expertise voor de doelgroepen is daarmee geborgd. Er is sprake van kwalitatief goed cluster 2 onderwijs en kwalitatief goede dienstverlening.
- Cluster 2 is in staat om 'opbrengsten' van het onderwijs en diensten zichtbaar te maken. Op landelijk niveau vindt benchmarking plaats van de kwaliteiten en opbrengsten. (domeinen en kwaliteitsniveau nog nader te bepalen).
- Er is een duidelijke expertise- of kennisinfrastructuur binnen Siméa voor het borgen, delen, ontwikkelen, verspreiden en toegankelijk maken van de cluster 2 expertise. Er is sprake van een vereenvoudiging van werkwijze en verminderen van bureaucraties rondom de indicatiestelling.
- Er zitten geen kinderen met een cluster 2 indicatie thuis en er is geen wachtlijst van leerlingen met een cluster 2 indicatie.
- Er is een duidelijke bezwaar-, beroeps- en klachtenprocedure voor ouders en op sectorniveau is ouderbetrokkenheid vormgegeven. Siméa gaat voor een goede samenwerking met de direct betrokken cliëntenorganisaties, waaronder primair rekenen de FODOK, FOSS, en BOSK en het Dovenschap.
- In het kader van de budgetfinanciering is er sprake van goede en transparante horizontale en verticale verantwoording naar ouders, samenwerkingspartners binnen Siméa naar de inspectie en OCW.
- Met de sectororganisaties worden afspraken gemaakt over afstemming en verantwoording van inzet door cluster 2. In 2011 verscheen een kadernotitie waarin de samenwerking en afstemming tussen het landelijk speciaal onderwijs en het regulier (speciaal) onderwijs wordt aangegeven. Het kader wordt de komende tijd op punten nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

b) Passend Onderwijs en het versterken van preventieve zorg

Passend Onderwijs vraagt van cluster 2 een dienstverlenende houding naar de regionale zorgstructuren en het beschikbaar en zichtbaar zijn van de expertise cluster 2 in de regio's. Budgetfinanciering binnen Passend Onderwijs maakt het mogelijk de kwaliteit en dienstverlening verder te ontwikkelen en per regio flexibele, zichtbare en herkenbare mogelijkheden te realiseren voor genoemde doelgroepen. Deze vorm van bekostiging vergroot de mogelijkheden om voorlichting te geven en preventieve activiteiten verder te ontwikkelen.

Resultaten

- Vertrekpunt van de instellingen cluster 2 is gespecialiseerd onderwijs. Veel van de leerlingen met een indicatie voor cluster 2 volgen al regulier onderwijs met ambulante begeleiding vanuit de speciale scholen. De instellingen dragen actief expertise over naar het regulier onderwijs. Samen met het reguliere onderwijs en andere samenwerkingspartners wordt gewerkt aan de invulling van passende onderwijsarrangementen, waarbij behoeften van de leerling en wensen van ouders vertrekpunt zijn. In dialoog zal – indien de leerling voldoet aan de indicatiecriteria – de door de CvO vastgestelde onderwijsbehoefte vertaald worden naar het best passende onderwijsarrangement.
- Voor ouders en professionals wordt helder en eenduidig uitgewerkt waar men zich kan melden of informatie kan krijgen als extra zorg voor een leerling met cluster 2 gerelateerde problematiek nodig is. Uitgangspunt hierbij is dat de instellingen binnen cluster 2 aansluiten op de zorgstructuur van de Regionale Netwerken Passend Onderwijs .
- De instellingen, samenwerkend binnen Siméa, sturen actief op het vergroten van de handelingsbekwaamheid van leraren in het reguliere onderwijs.
- Er worden meer tussenvoorzieningen voor cluster 2 en het reguliere onderwijs gerealiseerd.
- De instellingen zetten actief in op nieuwe organisatievormen ambulante dienstverlening, dit steeds in samenspraak (dialoog gestuurd) met partners vanuit het regulier onderwijs, en/of AWBZ- en Jeugdzorg.
- De instellingen zetten in op het versterken van de preventieve zorg in nauwe samenwerking met AWBZ-instellingen, o.a. om latere instroom in het speciaal onderwijs te beperken.
- Leerlingen die behoren tot de doelgroepen cluster 2 hebben een complexe hulpvraag. De omgeving van de leerling beseft lang niet altijd dat de leerling hulp nodig heeft en hoe specialistisch die hulp moet zijn. Instellingen in cluster 2 willen hier:
  - hulpvragen van de leerlingen zichtbaar maken;
  - er aan bijdragen dat hulpvragen tijdig herkend en geëxpliciteerd worden;
  - in samenwerking met partners vanuit het reguliere onderwijs een duidelijk aanbod bieden dat specialistisch en onderscheidend is.

c) kwaliteit

Expertise binnen de sector leidt niet als vanzelfsprekend tot herkenbare kwaliteit. Het perspectief vanuit de school, de ambulante dienstverlening alsmede de sector als geheel vragen om differentiatie. Cluster 2 wil een verdere kwaliteitsslag maken. Onder het kopje 'Bundeling van krachten cluster 2' is een aantal resultaten geformuleerd ten aanzien van de kwaliteit. Hieronder worden deze resultaten concreet uitgewerkt.

Resultaten

- Met de besturen in cluster 2 zijn afspraken gemaakt over herkenbare kwaliteit. Er zijn kwaliteitsindicatoren vastgesteld. Deze kwaliteitsindicatoren omvatten normatieve uitspraken over de doelgroepen en de pedagogische en didactische meerwaarde van cluster 2 onderwijs.
- Cluster 2 is in staat om 'opbrengsten' van het onderwijs en diensten zichtbaar te maken.
- Binnen Siméa worden afspraken gemaakt ten aanzien van de eisen die gesteld worden aan kwaliteitssystemen.
- Het cluster 2 onderwijs is vier jaar na invoering van de budgetbekostiging aantoonbaar beter. Vier jaar na invoering is er geen enkele zeer zwakke school en 90% van alle cluster 2 scholen scoort een voldoende of hoger in het inspectietoezicht. Stapsgewijs streven we naar 100%. Binnen Siméa wordt met de besturen wederzijdse resultaatafspraken gemaakt ten aanzien van het gewenste kwaliteitsniveau en het verbeteren van de kwaliteit.
- Binnen Siméa is een duidelijke systematiek uitgewerkt voor horizontale en verticale verantwoording.

- Er zijn beroepsprofielen en kwaliteitseisen voor medewerkers cluster 2.
- Er is een registratiesystematiek waarmee alle leerlingen binnen cluster 2 in beeld zijn.
- Voor alle leerlingen in cluster 2 wordt een doorstroom- en uitstroomperspectief geformuleerd. Het uitstroomperspectief is gericht op het kunnen verwerven van een geschikte plaats op de arbeidsmarkt, dan wel bij onvoldoende mogelijkheden, op een adequate deelname aan het dagelijks leven. Siméa vindt het belangrijk dat de sector ook een actief beleid voert om de eigen doelgroep in het eigen werkveld werk te bieden.
- De cluster 2 scholen hebben inzicht in de beleving van sociale veiligheid door leerlingen en personeel.

d) Onderwijsarrangementen

Passend Onderwijs vraagt van het onderwijs een veelheid aan uitvoeringsvormen, passend binnen de regionale context. Essentieel daarbij is dat de opgebouwde expertise van het (V)SO beschikbaar is in elke regio, met een Passend Onderwijsarrangement op maat voor de leerlingen waar het om gaat. Siméa werkt aan het vormgeven van een systeem waarbij de toekenning van het onderwijsarrangement wordt bepaald door de onderwijsbehoefte van de leerling die toelaatbaar is tot cluster 2. De context van de leerling is mede bepalend bij het vaststellen van de onderwijsbehoefte. Er wordt onderscheid gemaakt tussen intensief, medium en lichte arrangementen, naar gelang de intensiteit van de ondersteuning die de betreffende leerling gelet op zijn onderwijsbehoefte nodig heeft.

Uitgangspunten voor de ondersteuning zijn: zo vroeg mogelijk; zo kort mogelijk; zo thuisnabij mogelijk.

Resultaten

- Er is een landelijk dekkend netwerk (V)SO cluster 2. Vanuit dit landelijke netwerk is een continuüm aan onderwijsarrangementen in ieder 'Regionaal Netwerk Passend Onderwijs' beschikbaar. Cluster 2 garandeert daarbij dat voor alle leerlingen die tot haar doelgroep(en) behoren een Passend Onderwijsarrangement wordt geboden zowel in cluster 2 voorzieningen als via ambulante dienstverlening in het regulier onderwijs.
- Er is differentiatie en flexibilisering mogelijk gemaakt in de toekenning van de onderwijsarrangementen op drie niveaus, te weten *licht, medium en intensief*.
- Met het regulier onderwijs zijn er nieuwe tussenvormen tussen het speciaal en regulier onderwijs ontwikkeld. Afhankelijk van de ruimte die het wettelijk kader biedt. Uit het ouderonderzoek *Communicatie, taalbeleid en schoolkeuze: de mening van ouders van dove en slechthorende leerlingen* (IVA, Tilburg, januari 2008), blijkt dat een deel van ouders de voordelen van nieuwe mengvormen ziet, mits voldaan wordt aan een aantal belangrijke condities: *'Cruciale randvoorwaarden zijn voor de ouders echter dat de kwaliteit van het onderwijs er niet onder lijdt, dat leerlingen onderwijs krijgen in hun 'moedertaal' en dat leerlingen een vergelijkbaar niveau hebben, Daarnaast moeten leerlingen voldoende gelegenheid hebben voor contacten met lotgenoten'*. Met de besturen in cluster 2 zijn afspraken gemaakt over herkenbare kwaliteit.

e) expertise

Binnen cluster 2 is voor de doelgroep hoogwaardige specifieke expertise beschikbaar. De expertisefunctie cluster 2 is een leidend perspectief vanuit de visie van Siméa op haar positie in het Nederlandse onderwijs. Het is vanzelfsprekend en van groot belang om deze expertise te expliciteren, borgen, ontwikkelen en verspreiden. Dit in samenwerking en afstemming met zorginstellingen, cliëntorganisaties en (wetenschappelijke) kenniscentra. In het kader van een gezamenlijke aanpak

binnen cluster 2 vindt Siméa het essentieel om te investeren in expertise. Dit zal op meerdere niveaus plaatsvinden:

- op het niveau van de Stichting Siméa;
- op het niveau van de afzonderlijke instellingen;

In samenspraak met de sector richt Siméa een expertise- en kennisinfrastructuur in gericht op specifieke cluster 2 expertise. Binnen de expertise- en kennisinfrastructuur worden de volgende resultaten gerealiseerd:

Resultaten

- Er wordt gewerkt met kennisteams- en systemen die de huidige organisatievormen overstijgen. Er zijn landelijke kenniskringen en kennisteams, waarin kennisdragers met betrekking tot de doelgroepen participeren. Er is een effectieve structuur voor het gezamenlijk ontwikkelen en verspreiden van expertise voor leerlingen cluster 2.
- Expertise en 'good practices' binnen cluster 2 zijn geëxpliciteerd en toegankelijk gemaakt.
- De uitwisseling van expertise tussen (diensten van) ambulante begeleiding en de speciale scholen cluster 2 is versterkt.
- Er vindt uitwisseling plaats tussen de instellingen cluster 2 en het regulier onderwijs teneinde de deskundigheid van de leraar in het reguliere systeem te vergroten.
- Monitoring van de portal-functie van het Landelijk Kenniscentrum Taal-Spraak.

f) ouderparticipatie en zeggenschap

Siméa wil de ouderparticipatie en de zeggenschap van ouders verbeteren. Ze streeft hierbij naar de volgende resultaten:

Resultaten

- De beslissing van de Commissie van Onderzoek van de instelling is leidend voor het toe te kennen onderwijsarrangement. De CvO komt tot haar besluit nadat in dialoog met het o.a. de ouders de onderwijsbehoefte van de leerlingen die voldoet aan de criteria van de doelgroep voor cluster 2, is vastgesteld.
- Op sector niveau wordt de ouderbetrokkenheid vormgegeven door op landelijk niveau regulier overleg te voeren met de betrokken ouder- en belangenorganisaties en door in de regio's te werken met ouderplatforms/cliëntenraden. In deze overlevormen wordt gesproken over beleidszaken die de zorg en onderwijs aan de doelgroepen aangaan.
- Voor ouders wordt een bezwaar, klachten- en beroepsprocedure uitgewerkt, zowel voor bezwaar, klachten of beroep in het kader van de indicatiestelling, als voor bezwaar of klachten bij de uitvoering van het onderwijsarrangement.
- Het ligt voor de hand om voor de bezwaar, klachten- en beroepsprocedure aan te sluiten bij het orgaan dat hiervoor wordt ingericht in het kader van passend onderwijs. Binnen Siméa wordt daarbij gedacht aan een 'werkwijze plus' in het kader van de flexibilisering en differentiëring van de toegekende arrangementen en om bezwaar, klachten of beroep bij de uitvoering van een arrangement mogelijk te maken.

g) budgettering en bezuinigingstaakstelling

Optie 2008:

Basis van de budgetbesteding is de bundeling van **alle** budgetten die vanuit OCW/DUO ten behoeve van cluster 2 leerlingen worden toegekend. Hieronder worden alle bestedingvormen verstaan op individueel niveau en bestuursniveau. Te onderscheiden zijn: basisbesteding en meerkosten per leerling geplaatst in de school; leerling gebonden financiering, inclusief het deel dat uitgekeerd wordt

via de reguliere school; budget voor terugplaatsing- en preventieve ambulante begeleiding, expertisebekostiging en de middelen die voor het REC beschikbaar zijn.

Realiteit 2011 en beleid vanaf 2012:

De bezuinigingsdoelstelling van de overheid op het dossier Passend Onderwijs bedraagt 300 miljoen euro. Voor de cluster 2 instellingen gaat het macro om ca. 46 miljoen. Inmiddels heeft de minister de bezuinigingsmaatregelen getemporeerd en verspreid over 3 jaar, vanaf augustus 2012. Voorzien wordt dat de budgetfinanciering wordt ingevoerd per schooljaar 2013. De instellingen van cluster 2 (i.o) krijgen een basisbedrag voor de leerlingen op de school en ontvangen daarnaast een gebudgetteerd zorgbudget.

Optie 2008:

Bij de invoering van de budgetbekostiging wordt het budget per bestuur vastgesteld op basis van alle aan het bestuur toegekende middelen. Het betreft de onder haar bevoegd gezag vallende BRIN-nummers, budget t.b.v. ambulant begeleide leerlingen en het aandeel in het REC-budget. De budgetbekostiging is gebaseerd op het toekennen van budgetten op bestuursniveau. Voortaan wordt elk bestuur van cluster 2 onderwijs voor dat deel beschouwd als 'Instelling voor onderwijs en begeleiding aan leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking'. Kortweg gesteld: de besturen worden onder budgetbekostiging 'instellingen' genoemd. Bij de start van budgetbekostiging wordt daarmee het toegekende budget per instelling gebundeld en gefixeerd.

Realiteit 2011 en beleid vanaf 2012:

De overheid heeft bedongen dat de schoolbesturen instellingen vormen, die verantwoordelijk worden voor de kwaliteit van het onderwijs en de ambulante dienstverlening en tevens budgethouder zijn.

In november 2012 moet duidelijk zijn welke besturen in cluster 2 gezamenlijk een instelling i.o. gaan vormen. De instellingen i.o. worden bij besluit definitief vastgesteld uiterlijk per 2015.

Optie 2008:

In het kader van op maat te maken onderwijszorg-arrangementen (extensivering en intensivering van de onderwijszorg) wil Siméa, met OCW, WEC-Raad, PO- en VO-Raad afspraken maken ten aanzien van het bekostigingsdeel dat nu naar het reguliere onderwijs gaat. Aanleiding hiervoor is de flexibilisering van de onderwijszorg- arrangementen, uiteenlopend van licht (compact) naar zeer intensieve arrangementen. Dit veronderstelt dat ook het bekostigingsdeel voor het regulier onderwijs flexibel ingezet moet kunnen worden, namelijk daar in het reguliere onderwijs waar het budget nodig is om samen in overleg het arrangement op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren. Siméa gaat er hierbij van uit dat het in het belang van alle betrokkenen is dat alle zorgmiddelen zoveel mogelijk passend ingezet worden. De bestaande bekostigingssystematiek van rugzakken beoordeelt Siméa als onvoldoende flexibel.

Realiteit 2011:

De WEC-Raad is in 2010 ontbonden. De clusters 3 en 4 hebben zich verbonden met de PO-Raad. Cluster 1 en 2 vormen sindsdien het z.g. landelijk speciaal onderwijs. In 2011 zijn met de sectorraden en OCW afspraken gemaakt over de inzet van het reguliere deel van de LGF middelen. Een en ander is nader uitgewerkt in de kadernotitie versie oktober 2011.

Optie 2008:

Siméa maakt intern met de besturen cluster 2 bindende afspraken over het omgaan met fluctuaties in leerlingaantallen.

Realiteit 2011:

De schoolbesturen hebben in november 2010 het besluit genomen om hierover geen verdere bindende afspraken te maken. De schoolbesturen hebben een convenant gesloten, dat voldoende waarborgen biedt voor de eerste periode van vijf jaar van budgetfinanciering.

3. Afsluitend: enkele uitgangspunten voor het proces

Naast de beleidsthema's heeft Siméa een aantal uitgangspunten geformuleerd die van belang zijn om het interne en externe proces goed te laten verlopen. Het belang van draagvlak voor de plannen is moeilijk te overschatten. De bestuursleden van Siméa vragen hier in de komende periode nadrukkelijk tijd en ruimte voor. Ze zet hierbij in op de volgende resultaten:

Resultaten

- Binnen Passend Onderwijs bestaat een veelheid aan verschillen: verschillende belangen, perspectieven, omvang, werkwijzen, etc.
Siméa gaat uit van een proces van 'meervoudig organiseren', waarbij duidelijke landelijke afspraken / kaders worden geformuleerd ten aanzien van indicatiestelling, inzet budget, de expertise-infrastructuur, aantoonbare kwaliteit, horizontale en verticale verantwoording, beroeps- en klachten en dergelijke. Vanuit dit gezamenlijk kader moet er optimale ruimte zijn om regionaal afspraken te maken in het kader van Passend Onderwijs. Het adagium: 'uniformeren op expertise en kwaliteit en van daaruit ruimte voor regionale afspraken'.
- Siméa betreft ouder- en belangenorganisaties op sectorniveau bij de organisatie en inrichting van het landelijk dekkend netwerk (V)SO cluster 2.
- Siméa ziet VIVIS-Onderwijs als haar partner in het landelijk speciaal onderwijs en zorgt voor een goede afstemming voor wat betreft de wettelijke regeling en bij de inrichting van de structuren van passend onderwijs.
- Siméa zorgt voor goede afstemming met de partners in de PO-Raad, VO-Raad en MBO-Raad en AOC-Raad.

Utrecht, januari 2012

Kenmerk: GE/SIM/2012/13444